

DOLENJSKI VOJENSTV

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

STUDIJSKA KNIJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

... O MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izdaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu štev 606-70/3-24

Stev. 40 (498)

LETO X.

NOVO MESTO, 8. OKTOBRA 1959

UREJUJE uredniški odbor - Odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo - TISKA Casopisno podjetje -Delen- v Ljubljani

PRED SLAVNO OBLETNICO USTANOVITVE ZVEZE KOMUNISTIČNE MLADINE JUGOSLAVIJE (SKOJ)

40 LET BORB IN ZMAG

STIRIDESET LET - TO JE DVAKRAT MOJE ŽIVLJENJE! je rekel študent - mladinski vodja, udarnik iz lanske akcije, ko se je zamilil pred jubilejem Partije in SKOJ. »Pred štiridesetimi leti se je moja mati še redila, oče pa tudi še ni misil na osnovno šolo...«

Doba štiridesetih let ni bila samo šola za narode, za generacije. Neki razvoj se je bil začel, prešel mnoga razdobja, gremkobe in radosti, doživljal poraze spričo nadmočnega sovražnika, izvojeval zmage na vključ najbolj neugodnim pogojem in dosegel uresničitev vsega tistega, kar je bilo v tem času mogoče dosegati. Skoraj nedolžne sanje so postale stvarnost, resnica. Kar se je zdele kot daljna utopia, je uresničeno in zdi se naravno, kakor da drugače sploh nikoli ni moglo biti.

Ce se spominjam vseh borcev, ki so v teh štirih desetletjih delali in umirali za vse to, brez česar si danes sploh ne moremo zamisliti svojega življenja, to ni le naravna želja, da se jim postavi dostojen spomenik, na

katerem nikdar ne bodo uveneli venci najbolj živega spomina in globoke hvaležnosti. Razdobje, ki je poteklo, je še tako blizu, celotistim, ki se ga ne morejo spominjati osebno, na hvalo ozračju, v katerem so odrasli in v katerem se razvijajo, da je sleherni pogov-

kah. Te zastave, rdeče ne več od krvi, s katero so nasičene, temveč od sonca in ljubezni, v imenu katere so zavite, peljejo v prihodnost tudi takrat, kadar so povešene na pol droga v žalosti za padlimi tovariši, za tovariši, ki se ne morejo več veseliti zmage z nami.

Mladost in komunizem — včasih je to skoraj eno in isto. Od ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije so mladi stalno težili k ostvaritvi njenih ciljev, od ustanovitve Zveze komunistične mladine so najboljši predstavniki mlade generacije vselej našli svoje mesto v njenih vrstah.

Nepretrgana živahna aktivnost, na delu, na akcijah, na sestankih, v razpravah o vseh vprašanjih življenja, bistri duha in osredotoča pozornost tako na tisto, kar je bistveno, kakor na tisto, kar je vedro in veselo. To je šola Partije. To je zasluzeno pridobljeno zaupanje. To je smisel za vzvišeno, to je ljubezen za vse lepo, sposobnost za vse zmage, spoštovanje življenja. Toda vse to so le besede, toda ne morejo nadomestiti globine bistrega mladega pogleda ali krenjne krepke in odločne roke... Nemara o odnosu mladih do Zveze komunistov v naši deželi sploh ne bi bilo treba veliko govoriti, ta odnos se izpričuje vsak dan neštetokrat lepše od vseh napisanih stavkov, izpričuje se preprosto v dejanjih.

vor, sleherno gledanje slik, sleherno obnavljanje spominov ali branje o poteh, ki so pripeljala do današnjega stanja, samo lekcija o nadaljevanjih, ki iščejo stare zastave v starih in novih ro-

Lahko pa se je veselijo v nas. In to je smisel štiridesetletnice, to je smisel proslave. Ta zginula življenja, ti prenaro ugašeni smehljaji, ti sokovi, zaustavljeni in prelit, ti neuresničeni poljubi se ostvarjujo v naših smehljajih, v delavskem samoupravljanju, v jadrnici na svobodnem morju, v neodvisnih državah, v motociklu pred tovarno, v socialnem zavarovanju, na plesu, v

radosti. Nasprotno. Sreča in radost v svobodi — kako pa bi sreča in radost mogli biti brez svobode — to je cilj, ne sredstvo, smisel, ne spremjevalni pojav. Za ta cilj in smisel pa so nedvomno potrebni nadaljnji naporji in nadaljnja borba, čeprav je najtežji del poti že prehoden. S ponosom zrč milijne doblej prehodenega dela poti, komunisti Jugoslavije zanesljivo in hrabro korakajo po nji naprej.

V nedeljo bodo odkrili spomenik ob cesti pri Kvasici

V spomin na veliko partizansko zmago nad Italijani v septembri 1942 pri Kvasici. Spomenik je visok nad 4 metre in težak več kot devet ton. Proslava se bo začela ob desetih dopoldne; med drugimi bo na njej govoril tudi nekdanji komandant IV. kordonarske brigade Nikolaj Vidović, zdaj general JLA.

Občinski odbor Zvezne borcev NOV vabi k proslavi in odkritju spomenika nekdajnej partijske, aktiviste, delovne kolektive in vse okoličane! J. V.

VРЕМЕ

OD 9. DO 12. OKTOBRA

Suhu in povečano sončno vreme, le okrog 17. oktobra kaže na kratkotrajno poslabšanje, ki bo morda prineslo manjše padavine. V. M.

PRAZNIK KMEČKE MLADINE

V počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ pripravljata Okrajski komite LMS in Okrajna zadružna zveza Novo mesto PRAZNIK KMEČKE MLADINE, ki bo v nedeljo, 11. oktobra v Novem mestu.

Sporod, pri katerem bo sodelovala mladina iz vsega okraja, je precej obširen. Tako bo v soboto večer, 10. oktobra v Domu ljudske prosvete srečana akademija, v nedeljo, 11. oktobra pa bo najprej ob 9. uri dopoldne na Kmetijski šoli na Grumu tekmovanje v ocenjevanju živine in kmetijskem strojništvu, ob 10. uri bodo na Liki odbojkarske in košarkarske tekme, ob 14. uri pa prav tako na Liki slavnostno zborovanje s sodelovanjem RADIO-TELEVIZIJE LJUBLJANA. V javni mladinski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino« bo preizkusilo svoje znanje 12 ekip, sestavljenih iz članov aktivov mladih zadružnikov. V oddaji »Pokaž kaj znaš se bo zvrstilo 9 ansambl, pevcev, harmonikarjev in recitatorjev. V primeru slabega vremena bo prreditve v Domu ljudske prosvete. Danes vam lahko zaupamo samo še to, da bodo najboljši ekipe iz našega okraja sodelovale tudi na republiški prreditvi v Ljubljani in da pripravljata Okrajski komite LMS in Okrajna zadružna zveza za zmagovalce lepe nagrade. Ostale ekipe bodo za vložen trud in sodelovanje prejete tolažilne nagrade.

Na svidenje v nedeljo

NA PRAZNIKU KMEČKE MLADINE!

Se nekaj dni in na gradbišču letošnjega odseka avtomobilske ceste LJUBLJANA — ZAGREB — BEograd — Skopje takih prizorov tudi v Makedoniji ne bo več mogoče fotografirati. Delo sedmih mesecev se približuje zaključku. Se tri dni, pa bodo na odseku Negotino—Demir Kapija prerazili vrvico in kolona avtomobilov bo zdržala po novi asfaltni cesti. Sedem mesecev so odmevale slovenske, srbske, makedonske, črnomorske pesmi vzdolj Vardarja, sedem mesecev je 76 brigad Jurišalo na desetisočet kabukov zemlje, skalovja in gramoza. Mladost ni odjenjala; tudi tu se ji je skala udala in budouralki so krenili v nove struge, ki jih je urezala v makedonsko zemljo voja in moč mladih graditeljev iz vseh naših republik. Zdaj bo živa pesem utihnila, zamenjal jo bo zvok motorjev sodobne tehnike. In še nekaj let, pa bosta jug in zahod naše države vezana z najmodernejšo prometno magistralo. Mladi rod, vreden dedič slavnih tradicij predvojnih in medvojnih skojevec, dokazuje ljubezen do svobodne, ponosne domovine z deli svojih rok.

Paja Marganović je vzdržal

Deček se še ni vrnil. Pa je minilo že dve, tri ure, od kar je šel.

»Gotovo ni našel matric v knjigarni, v katero sem ga posiljal, in jih še je drugod,« si je mislil sekretar CK SKOJ Paja Marganović.

Tode nekaj v njem se je uprl teži. »Naj je šel kamor koli, moral bi že priti nazaj.«

Saj bi nemara zapustil ta prostor v zagrebščem parku, toda šlo je za matrice. Te matrice pa so pomenile nove teme, ki bodo za Prvi maj napeljani po zidovih zagrebških hiš.

Dečka še vedno od nikoder...

Nenadoma je planila nanj skupina agentov.

Ko so mu čvrsto stisnili roke in nataknili nanje lisice, je vedel, kaj se je zgodilo.

Minil je maj, mineval je junij. Ze dve meseci ga imajo notri, v »celici smrti«, dva meseca, iz dneva v dan, iz noči v noč, pa mučijo.

Načrtoval je, kolikor je

do kraja, do smrti. Moral se je še vedno boriti.

In on, skoraj že mrtev, se je boril.

Takega so ga neko noč na desku odnesli do roba okna in ga vrgli iz nadstropja na dvorišče.

Drugo jutro so zagrebški listi prinesli obvestilo, da je zapornik Paja Marganović storil samomor, tako da je skočil skozi okno zapora.

Zravnal se je, kolikor je pač mogel, in zavril političem v obraz:

»Naj živi revolucionar! Uspelo mu je, da je iz «selice smrti» iztihotapljal pismo tovarisci!«

»Tovariši, ne imejte me več za živaga. Policia od mene nje zvedela ničesar. Nadaljujte borbo. Jaz sem srečen, da sem vzdržal.«

Toda moral je še vzdržati

Dali ste kri, življenje in mladost — za svobodo

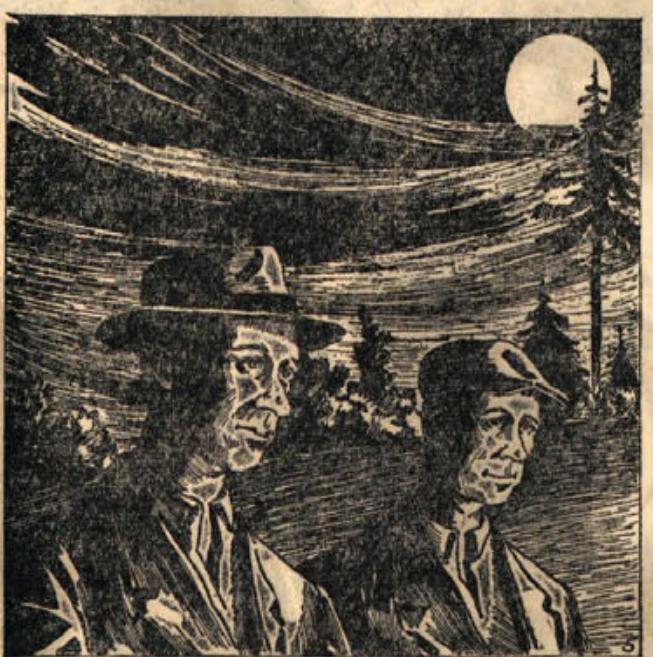
Tako je živel in umrl Paja Marganović, eden izmed sedmih sekretarjev SKOJ — Zvezke komunistične mladine Jugoslavije. Sedem imen, sedem izmed mnogih tisočev in desetisočev: Zlatko Snajder, Paja Marganović, Janko Mišić, Mijo Oreški, Pero Popović-Aga, Josip Kolumbo in Josip Debeljak. O njih lahko preprosto rečemo: živel in umrl so kot skojevc. Bili so sekretarji SKOJ. To zanje ni pomemblo samo dejstva, da zo načelu gibanja pogumnih in načelu pripravljenih mladih žud: Zanje je to predvsem pomenilo, da s svojim zgledom, s samopozitivanjem pokažejo, kako se je treba boriti proti sovraž-

nikom ljudstva. V tem boju so padli; kazalo je, da je sovražnik močnejši. Toda ti fante — in vsi njih enaki — so vedeli, da so borce za pravico stvar in da pravica nima nepremagljivih sovražnikov. Vedeli so to, za to so živel in umrli za veliko idejo, za sanje nestarih rodov, ki so brepneli po svobodi in soncu.

Sedem imen, sedem sekretarjev SKOJ. Zapisali smo njihova imena — namesto sto tisočev drugih njih podobnih imen, znanih in neznanih, padlih ali živih, borcev za pravico stvar, ki so komunisti nosili naprej v svojih sreč.

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Baškić RIŠE: Mire Cetin

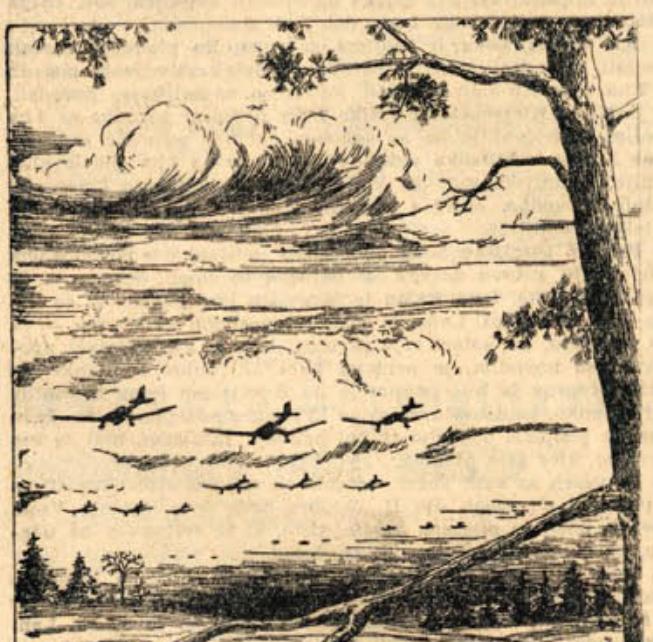
5. Miha je delal v mestu v tovarni in je le ob nedeljah prihajal domov. Jože si je služil kruh v kamnolomu nedaleč stran. Vendar je odhajal od doma, ko je bila še tema in se vračal z večerom.

Tako je teklo življenje iz dneva v dan enako; veselo in žalostno, pa hkrati spet upanja polno.

6. Nenadoma se je vznemirila vsa dolina, zatrepetala je pa tudi tiki Mohorjev breg ob strašni besedi: v ojna.

Miha in Jože sta šla braniti domovino. Molče, brez upanja in brez naglejnega. S seboj sta odgnala tudi vole. Tesno je bilo Mohoru pri srcu tiste aprilske dni. Zaradi sinov in zaradi volov.

7. Nato je šlo vse tako naglo, da stari Mohor kar ni mogel verjeti. Vesti o razsulu, zmedu, Nemcih in Italijanh...

Lepoga dne so za bregom zarjuli motorji in vrsta črnih letal se je nad Mohorjem, ki je slonel na klopi pred hišo, zasukala v zraku in hrumeč zdrsela proti mestu ob Krki.

8. Drugo za drugim so se letala kot razdraženi sršeni spuščala nad strehe mestnih hiš. Mohor je bolj videl kot slišal, kako so treskale bombe in drdale strojnice. Ko so letala odšla, je mesto zaviral oblak gostega belo-črnega dima, nekje v njem pa je treskalo in kar naprej zapotalo.

Kvasica - grobnica fašistov

V spomin na veliko partizansko zmago nad fašisti pri Kvasici v septembru 1942 bodo v nedeljo odkrili spomenik

Razmere v zloglasni italijanski »Roški ofenzivi« leta 1942, ki se je končala z vsemi grozotami v Beli krajini, so bile za prebivalstvo dokaj žalostne. Okupator je na vandalskih pohodih uničeval vse kar mu je prišlo pod roke, požigal cele vasi, pobijal prebivalstvo in ga v truhah odvajal v internacije, kjer so premnogi umrli. Med tem je propaganda okupatorja v domačih izdajalcem trobilna na ves glas, da je partizansko popolnoma uničeno ter pozivala prebivalstvo, naj poklekne pred blagoslovjenimi pastirji in stopi v službo okupatorja.

V tem na vitez temnem obzorju se je začelo nenadoma svitati. Deloma razbite partizanske enote so se prilegle v nove enote, batljone in brigade. Odločene raznih strahopetcev, so stopile na novo, nezadržno pot, ki je prinesla okupatorju mnogo izgub in končno ujudstvo svobode. V enega izmed teh herojskih povodgov spada nenadna in sijajna zmaga IV. Kordonuške brigade, ki jo je dosegla nad Italijani v temen sodelovanju z domačimi partizani 22. septembra 1942 pri Kvasici. Kako se je to zgodilo?

IV. Kordonuška brigada, ki je štela okrog 700 partizanov in je imela 2 batljone in 1 proletarski mladinski vod, je krenila pod poveljstvom svojega komandanata Nikole Vidovića, zdaj generala JLA, na svoj pohod skozi Zumberak. Na tem pohodu je likvidirala Italijanski ustaški postojanki pri Sv. Ani in Ostrižu ter prišla v Belo krajino 19. septembra 1942, o čemer poroča tudi štab Belokranjskega odreda svoji nadrejeni komandi, štabu V. grupe odredov. Brigada je takoj stopila v stik s štabom Belokranjskega odreda in z drugimi enotami, ki so se trenutno nahajale na tem terenu in pričela akcije proti okupatorju.

Med komandama brigade in Belokranjskim odredom je bilo dogovorjeno, da v sodelovanju napadeta italijansko posadko v Crnomelju, straže na rudniku Kanižarica in vlek pri Rožnem dolu. Belokranjski odred je dal v glavnem vodilke in druge sestavice. Na podlagi dogovora so enote brigade in noti od 21. na 22. septembra napadle Italijane v Crnomelju in v kanizarskem rudniku. Crnomelj je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) klet. Napad na Kanižarici in na vlek pri Rožnem dolu je popolnoma uspel. V Kanižarici je bil napaden s treh strani. En sunek je bil izveden na Grčku, na katere je bil močan venec bunkerjev, obdan z bodečimi žičami, drugi pa na glavno prebivališče Italijanov – na barake na Majerju. Tretji napad sta improvizirali dve četji v gozdu nad črnomansko železniško postajo. Napad na Crnomelj ni uspel zaradi močno utrjenih postaj in so se borce po daljšem obstreljevanju umaknili, preden so imeli 3 izgube. Napad je močno prestraljil Italijane in sam komandant se je z ožjim stebrom skril v Laknerjevo (grajsko) k

Deset let Belokranjskega muzejskega društva

● December 1934. V Metliko sede okoli mize: bradati Šolski nadzornik Konrad Barle, učitelj Jože Zalar, proši Gregor Cerar in zdravnik dr. Gustav Omahen. Da, potrebo je, da so v Tujskoprometnem društvu osnovati tudi muzejski odsek. Treba je med ljudmi poživiti zanimanje za belokranjske starostnosti, treba je priceti zbirati belokranjske noše, pisanice, preslice, čutare, kučarske izkupnine, slike, rokopise... Treba je dobiti prostor kjer naj bo vse to spravljeno.

Pod metliško Srange stoji terim: sili na dan posušena kozušnica.

«Glej,» pravi Gangl in se oziroma po bregu. Skoda vsega tega! Ali smo zato popravljali, da bosta kuma in debelična vredni notri? — Daj, Konrad, podrezaj! Mladi naj se zganejo! Na njih je zdaj vrsta! Mi smo naredili, kar smo. *

● Jeseni 1949 so se zganiili Metličani in zganili so se priški-prosvetari. Gangl, Drobničar, Dular, Možina, Žemlja, Županč, Crnugelj, Flajšman in še drugi. 10. november 1949 je rojstni dan Belokranjskega društva.

Plug je zastavljen. Treba je zaorati v širino in globino. Nova ljudska oblast podpre plemenita prizadevanja.

● Potem se prične delo. Prvi muzejski eksponati polnijo naslednjo spomlad dve sobi v metliški prostiji, ki jih društvo začasno dodeli stanovanjski urad.

Iz razpadajoče grajske cerkvice na Krupi prispeljelo član nagrobnike Burgstallov in jih vzdijo v predverje Martinove cerkve. Odkopijo arhiv Belokranjskega obveščevalnega centra. Prirede prvo razstavo narodnozgodovinskega boja.

● 25. februarja 1951 odprlo ob obletnici smrti književnika Engelberta Gangla njegovo spominsko sobo.

Nekaj mesecov nato — 1. maja 1951 — so odprte prve muzejske zbirke v obeh sobah v prostiji, kjer je razstavljeni kulturna zgodovina in etnografija. Oddilek osvobodilnega boja dobil svoj prostor v dvoranu na mestnem ljudskem oboru.

● Na jesen 1948. stope Gangl, Barle in blizu župan Ivan Mašler na Srange pod Martinovo cerkvico. Okna na stavbi so zastonjena z deskami, nad ka-

birke. Cudijo se številnim predmetom, ki so jih zbrali člani društva, cudojo se nemim, a vendar tako zgornjim pričam preteklosti Belo krajine in njenih ljudi.

Staro znamenje pod Martinkovo cerkvijo, ki mu je pretilo, da se zruši, je spet zravnano.

Stevilo članov narasča. Ob koncu leta jih šteje društvo že čez dve sto. Med njimi sta častna člana: Poldka Bavdek in Božo Račič.

● Sneg leži še vsepovod, ko

društvo v zgodnjem spomlad 1952 popravila in adaptira bivšo Martinovo cerkev. Nova vrata, okna, pod, strop, vitrine. Arheolog Narodnega muzeja v Ljubljani Vinko Štrbar je društvo v veliko pomoč. Nadzoruje in vodi dela. Nato pošije Narodni muzej v Metliko čez štiri sto arheološki eksponati s področja Belo krajine, ki jih nato ravnateli tega muzeja dr. Jože Kastelic in asistent Vinko Štrbar namestita po novih vetrinah.

Dva, tri tisoč let staro orodje, orožje in nakit zasiyejo pod steklom. Glini, bron, zeleno, steklo, jantar... Kje so ljudje, ki so jih pred toljicimi tisočletji ti predmeti kasrili prsi, zapestja, glezne? Kje so roke, ki so stiskale te nože, sekire, meče in sulice? ...

Ljudje hodiči mimo in začuden strane. Ali se ne pretaka kri teh davnih prednikov, ki so tako usodno povezani z belokranjsko zemljo, tudi v njihovih žilah?

● Leta 1953 urede člani Muzejskega društva v metliški dijaki z učarskih delov okolične novega arheološkega oddelka. Bele breze in brinje posadijo po zelenem bregu.

Dr. Niko Županč, belokranjski rojake iz Gribelj, je izvoljen za častnega člana društva.

Potem v juliju raziskuje etnografska skupina Ilirijanskih študentov-ethnologov vasi v okolici Gribelj in Starega trga ob Kolpi. Čez 200 predmetov prinesejo študentje v Belokranjski muzej, pa vrsto zapisov, risb, fotografiskih posnetkov...

Sredi zrelega poletja odlike v gozdu nad Rožancem kipar Papić Mitrov relije in ko slave borce XV. udarne brigade svoj desetičletni jubilej, se jih z razstavo spomini tudi Belokranjsko društvo.

● V maju 1954 dobij muzej svoje prve prostore v metliškem gradu, iz katerega se je izselil dijaki internat. Dva

● Februarja 1957 izide Gabrovčeva »Najstarejša zgodovina Dolenjske« kot prvi zvezek Muzejske knjižnice, ki jo izdajajo muzejska društva v Metliko, Novem mestu in Brežicah.

Člani sodelujejo pri četrti etnografski ekspediciji, ki dela v okolici Adlešič. Urejajo raz-

stave. Med njimi v oktobru 1957 razstavo bratov Navratilov, jezikoslovca in narodopisca Janeza Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1958 spet sodelovanje pri petih občasnih razstavah!

● Februarja 1957 izide Gabrovčeva »Najstarejša zgodovina Dolenjske« kot prvi zvezek Muzejske knjižnice, ki jo izdajajo muzejska društva v Metliko, Novem mestu in Brežicah.

Člani sodelujejo pri četrti etnografski ekspediciji, ki dela v okolici Adlešič. Urejajo raz-

mesece so delali obrtniki. Čez milijon dinarjev so stala povrila in adaptacija. Nato še parket, nove vitrine...

Poleti sejajo člani društva muzejske zbirke iz prošte in stavbe ljudskega odbora v nove prostore. Sicer je za zdaj res samo nekaj sob, toda ti prostori niso začasni: tu naj bi se Belokranjski muzej zakoreninil, od tu naj bi začel svojo zmagovito, rodovitno rast.

In potem so jeseni preurejene zbirke odprte za javnost.

● Cas in delo tečeta dalje. Leta 1959 je spet na delu nova etnografska ekipa. Tokrat v vseh okolič Radovice in Drašč. Muzejski depoje se polnijo.

Odčelek narodnozgodovinskega boja je na novo urejen.

Nove razstave se vrstijo. Stevilo obiskovalcev v mu-

zeju...

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto 1959. In spet občasne razstave! O metliškem gasilstvu, o Janezu Trdini in Beli krajini, o Metliki v boju in obnovi, ob 80-letnici vojske dr.

● Leto

Pesem harmonikarjev iz Karlovca je bila veliko doživetje za Kostanjevičane

Preteklo nedeljo, kakor smo že porčali, je v Kostanjevici gostoval zbor harmonikarjev iz Karlovca. Ob tej priložnosti smo naprosili predsednika PD Triglav tovarija Grudnja, da nam je odgovoril na nekatera vprašanja:

Slišali smo, da je vaše pravosvojno društvo zelo aktivno in da igra med karloškimi Slovencem vamo vlogo. Koliko časa pa to društvo deluje?

Prinodenje leto bo praznovalo 30 let svojega obstoja. Obleteno bomo slovensko pravosvojno. Povabilo bomo Slovenski oktet, ki je že naš stalni gost od ustanovitve dalej, potem Slovensko gledališče iz Trata in Maroljovo folklorno skupino. Tudi sami bomo dali kako prireditve.

S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

Sejem za plemensko živino v Žužemberku

14. septembra je bil v Žužemberku sejem za plemensko in pleme živino. Na sejmu je bilo veliko glav živine, predvsem volov in krav, ki so bile zlasti blodčani, ki so odkupli več volov. Cene so bile za kilogram živine težo od 180 din naprej. Tako visoke cene so nam v pomislik, kakor so za Blodane vnaprej rentabilne. Tržni inšpektor je ugotovil, da v enem primeru ni bil izvršen prenos potnih listov, za kar bosta odgovarjala kupcev in prodajalec.

OGLASUJTE • V DOLENJSKEM • LISTU!

Novomeška kronika

Sola je eno, trgovina pa drugo... Sola zahteva od učencev določene knjige, ki so predpisane za posamezne razrede, v novomeški knjigarni pa dajejo otrokom knjige, ki so neveljavne in jih ledko porabijo le za papir ali igranje. Kako nepriznano je, ko starši vračajo neuporabljene knjige in zahtevajo prave ali pa denar nazaj! Zakaj to? Ali uslužbenec te trgovine ne vedo, da so v prvi vrsti knjigarna in šele nato trgovina z balončki, igračami, radijskimi aparatimi in drugim blagom? Vsaj to lahko zahtevamo od njih, da bodo vedeli, katere knjige so v rabbi in katero ne.

■ 4-vrstne hiše je začelo te dni graditi na Znanečevih njivah podjetja Elektro iz Novega mesta. Vsega skupaj bo tam nastalo 16 novih hiš, vendar pozneje. Letos bodo pod streho že bo vreme ugodno, štiri hišice podjetja Elektro.

■ Zbori volivcev v Novem mestu so bili v minulem tednu dobro obiskani, razen v predelu Zabja vas, kjer ga bodo ponovili. Volivci so živahnno razpravljali.

Prstovoljno gasilsko društvo stopa v 70. leto obstoja

V soboto zvečer je Gasilsko društvo v Novem mestu priredilo slovesno akademijo in počasne stičte 70. občinske obstoja v okviru pravljiv in 40-letnici KPJ. Obiskovalci in gostje iz Ljubljane in sosednjih gasilskih društev so bili ob nadpovprečno dobrem programu resnično in dovoljni. Prvaka ljubljanske Operne opernske Vlada Buvovičeva ter basist Ladko Korošec sta ob izvrstni spremljavi pianista Staneta Pinka največ prispevali s kvalitetni sporedno. Operne arle in pesmi domačih skladateljev so žele dolgočajno odobravljajo. Orkester PD »Dusan Jereb« je pod vodstvom dirigenta Laciča občuteno odigral dve simfoniji, skladbi, morskoperški zbor iste z družbo na je pod vodstvom Toneja Markija izbrano zapel več pesmi. Studečka Manja Vukovič ter dia-

stva, ki se je nahajal v skupini.

Pesem karloških mladih harmonikarjev je bila veliko doživetje za kostanjeviško občinstvo, posebno za mladino. Ta si z odraslimi vred. Iskreno želi, da bi končno tudi pri nas omogučili pouk klavirja, violine in harmonik. Kvalitetni spored se je odlikoval, po učravnosti, prizadeleni izvedbi, ganila pa je le denar. Izbegzen do slovenske narodne pesmi, saj je že predstavljal skoraj polovica programa. Ob slovesu od dragih karloških gostov smo si iskrenje želeli, da bi nas še kdaj obiskali.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da zbiramo Slovence, ki žive v Karlovcu. Pred vojsko jih je bilo veliko več. Vojni viharji so naše vrste razredili, precej jih je pa odslo tudi po vojni. Največ možnosti zbiranja nam dajejo kulturne in družabne prireditve. Teh imamo precej. Pred leti smo omogočili našemu narodnemu, da se je pričel učiti harmonik. Danes je v Karlovcu že nad 350 harmonikarjev. Nastopamo z zborom, ki ima vse kot so mladi harmonikarjev. Zdaj imamo dva dirigenta. Njuno delo, kakor vidite, je uspešno. Razen tega se nam je po krajšem premoru posrečilo spet sestaviti dramatiko družino. V letosni sezoni bomo začeli tudi tečaje za materinščino, kar je zelo potrebno, ker mladina vse prehitro pozablja svoj materni jezik.

— Kakšni so vaši stiki s hraskim prebivalstvom?

Prav dobr! Oblast, nam

gredo na roko. V našem zboru združujemo skoraj vse jugoslovanske nacionalnosti, saj je v Karlovcu tudi prvej Srbov in celo Makedoncev.

— Kaj pripravljate za prihodne mesece?

— Najprej bomo imeli kulturno in zavabno prireditve z Avenski Slovensko narodno pesmo načinu, tudi pri srca. Potem bomo pripravili akademijo ob dnevu republike.

— Kake vam ugajaš delenski kraji?

— Želo so nam pri srcu in jih bomo še prav radi obiskali.

Tovariš predsedniku Grudnju je pritrdir tudi tačniti društvo.

— S čim se vaše društvo največ ukvarja?

V glavnem nam gre za to, da z

BOG IN PREZGODNJA SETEV...

Do preteklega tedna so sklenili najmanj kooperativski pogodki v okraju v brežiški občini. Namestnik upravnika KZ v Brežicah je povedal nekaj zrovokov za ta slab uspeh:

- Kmetje so prlakovali, da bomo šli s ceno umetnih gnojil za nekooperativne navzvod, zato so čakali. Ker vidijo, da ne postupimo, so zdaj že začeli sklepati pogodke. Do četrtega (1. oktobra) smo sklenili pogodbe za 28 ha od planiranih 55. Napelj bomo vse sile, da bomo plan dosegli. Težave pri sklepanju pogodb nam dela še blizina hrvatske meje, ker nimajo z nami vsklajenih cen umetnega gnoja, in tudi cene na prostem trgu, ki so za krompir precej višje kot odkupne cene zadruge. Sicer pa pojdeš na vas, med ljudi, boste videli, kaj bodo povedali.

Vsi, ki sem jih obiskal, so člani zadrugnega sveta pri brežiški zadrugi.

FREJ NI NIHČE PRISEL

Priča vas od Brežic, na katero sem naletel, je bila Zaskot. Pred Pečnikovo hišo sem pobaral gospodinjo:

- Ja, je na sedi na občini. Ste sejali tam, Italijanko?

- smo, in je bila zelo lepa. Kotik je bil donos, bi moral pa nje upraviti.

- Ste sklenili letos spet pogodbo z zadrugo?

- smo. Včeraj jo je podpisal: - Zakaj pa je n. ž. preif?

- Ker so prišli včeraj prvič vpravati.

Kakor vidišmo, mislimo kmetje, še vedno da mora skakati zadruga okoli njih in jih silit v kooperativno. Zadruga pa, ce se je odločila, da bo šla okom kmetov, naj bi storila včasih prej.

Z BOŽJO POMOČJO IN UMETNIM GNOJILOM...

Komaj sem začel v kuhanji Martina Molana z Buškovska pogovorila mladim, se je že pri oknu oglašila gospodinja:

- Kdo je prisel?

- Nekdo zaradi kooperacije.

- Bežaš no s tem vragom! Kje pa te? Sem bila že tam takšo hudo, ko je šel on v kooperacijo! - se je hudovala in me hotela na vsak način videti.

Stopil sem pred okno:

- No, tukaj sem mati, če me tako želite videti. Pridite notri, se bomo vsi skupaj pogovorili.

- Ko je prisel, je začela: - Lan! smo šli v kooperacijo, letos pa ne gremo. Se ne izplača. Seme pšenice so nam zaračunali po 60 din kg, nas prideleki plačajo pa po 30 din.

- Mati se preveč poceni ste ga dobili. Kilogram semenske pšenice bi stal okoli 300 din, če bi pa platali koliko, kolikor stane njegova podelila: kajti jo same je bilo treba vzgajati več let. Pa pšenica je bila lepa?

- Ja, take lepe nismo imeli še nikoli, čeprav so ne nekaj uničile srne. Sejali smo jo s sejalcem.

- Zakaj se vam je pa italijska zamerila?

- Zato, ker so nam pri sklepanju pogodb rekli, da bodo vzelci kg pribrelka za kg semena.

- Pa imate to zapisano v pogodbi?

- Ne vem, verjetno ne.

Potarnali so še nad davki. 44.000 din imajo tretje akoncacijske. Mučijo se podnevi in ponoči, a komaj zmorejo prideleti in prislužiti za sebe in davke.

Povedal sem:

- Davki ne bodo manjši. Ce boste več prideleti, kar s kooperacijo lahko, boste lahko več prodali, s tem tudi več zašljali. Takrat boste davke lahko plačali. Ce pa sami ne boste sli za tem, da bi več prideleti, potem vam ne bo nihče pomagal, ker vam ne more pomagati.

Povedal sem jim še nekaj o predstojnih delih. Imeli pa so ugovore, če da je predrago. Komaj sem jim dokazal, na njihovem lastnem primeru — tudi oni so že strojno kmeti — da to ne drži.

Mati so mi kljub vsem razlagam zatrdirili, da ne bodo šli v kooperacijo, ker so italijsko že posejali. Pokazali so mi celo njivo in dejali:

- Upajmo, da bo bog dal, ali kakor vi pravite narava, da bo njiva dobro obrodila.

Za vsak primer pa so jo tudi dobro pognojili...

Povedal sem ji, da ji bog in narava ne bosta dala dobre letine, ampak da jim jo bo vso ali pa precej vrag vzel, ker so jo sejali pred 1. oktobrom. Italijanka se mora sejati namreč po 15. oktobru, ker drugače do zime preveč zraste in zato hitreje pozebe. Materi pa (kljub temu, da ne mara kooperacije), želim, da bi imela kakšno posebno srečo in da bi njena pšenica le lepo obrodila.

NI GOSPODARSKEGA RACUNA

Ivana Hrastovščika, tajnika aktiva mladih zadrugarjev, sem našel na njivi. Povedal je, da aktiv spi, ker je predsednik v Šoli na Germu, zaupal pa mi je še:

- Z italijsanco pri nas ni računa. Zemlja ni dobra. Lani sem podpisal pogodbo, letos pa ne. Morda jo še bom. Pri nas je bil povprečen pridelek 2600 do 2700 kg na ha.

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je še, da so tako sejali vsi kmetje. Ko sem mu razložil, da bi morali sejati po 15. oktobru, se je zelo začudil. Zaupal mi je še, da zadruga ni nudila kmetom nobene pomoči in da jim ni dejala nobenih strokovnih nasvetov. Za v bo-

- Ste gnojili po predpisih?

- smo.

- Kdaj ste pa sejali?

- Nekaj prej kot naša staro pšenico. Tako pred prvim ali pa okoli prvega oktobra...

- ... in potem vanje je pozbela.

- Ja, mraz ji je škodil.

Povedal mi je